

บทที่ 2

การเวนคืนกิจการ

2.1 ความหมายของการเวนคืน (Expropriation) การโอนกิจการเป็นของชาติ (Nationalization) และการริบทรัพย์สิน (Confiscation)

พระยาเทพวิทูรพหุลศรุตบดีได้แปลคำว่าการเวนคืนเป็นภาษาอังกฤษว่า Expropriation เช่น การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ แปลว่า Expropriation of immovable property ส่วนคำว่าการโอนเป็นของชาติ แปลว่า Nationalization ¹

การโอนเป็นของรัฐ Nationalization เป็นคำที่มีความหมายกว้างและอาจจะเข้าใจว่ามีความหมายครอบคลุมการโอนเป็นของรัฐในลักษณะอื่น เช่น การเวนคืน (Expropriation) การริบทรัพย์สิน (Confiscation) ² แต่เมื่อพิจารณาในเนื้อหาตามทางปฏิบัติของรัฐต่าง ๆ แล้ว การเวนคืน (Expropriation) การโอนเป็นของชาติหรือการโอนเป็นของรัฐ (Nationalization) และการริบทรัพย์สิน (Confiscation) มีลักษณะที่แตกต่างกันดังนี้

การเวนคืน (Expropriation) ³

การเวนคืน (Expropriation) ถือเป็นการโอนเป็นของรัฐลักษณะหนึ่งแต่เมื่อพิจารณาในเนื้อหาตามทางปฏิบัติของรัฐต่าง ๆ แล้ว การเวนคืนจะมีลักษณะแตกต่างจากการโอนเป็นของรัฐ (Nationalization) กล่าวคือการเวนคืนนั้นมีวัตถุประสงค์ในการใช้อสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนมาในลักษณะแตกต่างไปจากเดิมโดยจะต้องทำตามขั้นตอนแห่งตัวบทกฎหมายที่มีอยู่โดยหลักการเคารพสิทธิในทรัพย์สินของเอกชน เช่น การเวนคืนที่ดินเพื่อทำถนน หรือเพื่อประโยชน์ในการชลประทาน โดยมีการจ่ายค่าชดเชยแก่ทรัพย์สินที่มีการเวนคืน ซึ่งทรัพย์สินที่เวนคืนมาอาจจะ

1. สุธาบดี สัตตบุศย์, “การโอนเป็นของชาติ”, วารสารกฎหมาย, ฉบับที่ 1, ปีที่ 7, น.89. (มิถุนายน 2525).

2. นฤมล กาญจนพงษ์, “ค่าชดเชยในการโอนทรัพย์สินของคนต่างด้าวมาเป็นของรัฐ”, (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529), น.18.

3. See, Matias F. Travieso – Diaz, “Some legal and Practical Issues in the Resolution of Cuban Nations’ Expropriation Claims Against Cuba”, University of Pennsylvania Journal of International Business Law, Summer 1995, pp.1-11.